

Α ΑΥΤΟΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΜΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΣΥΝΕΙΔΗΣΙΑΣ
ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΤΕΛΕΙΑ

Ἡ αὐτοσυνειδησία ὑπάρχει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐφ' ὅσον καὶ γιὰ τὸν λόγο ὅτι εἶναι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν κατ' ἄλλον πραγματοῦ σημαίνει ὅτι ὑπάρχει μονον ὡς κατ' ἀναγνωρισμένο. Ἡ ἔννοια αὐτῆς τῆς ἐνότητος τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ τῆς ἐνότητος τῆς πραγματοποιουμένης στὴν αὐτοσυνειδησία ἀπειρίας εἶναι μια πολυπλευρὴ καὶ πολυσχημὴ διαπλοκή, ὅποτε οἱ στιγμές τῆς πρέπει ἀφ' ἑνός νὰ διαχωρισθοῦν ἐπακριβῶς, ἀφ' ἑτέρου, μέσα σ' αὐτὴ τὴν διακριση νὰ ἐκληφθοῦν καὶ νὰ γνωσθοῦν σινάμα καὶ ὡς μὴ διακριτες, δηλαδὴ πάντοτε ὑπὸ τὴν ἀντιθετὴ τους σημασία. Ἡ ἀμφισχημία τοῦ διακεκριμένου ἀπορρέει ἀπὸ τὴν οὐσία τῆς αὐτοσυνειδησίας, τὸ ὅτι εἶναι ἀπειρη, δηλαδὴ ἀμεσὸς¹ τὴν ἐναντία τοῦ καθορισμοῦ ὅπου ἔχει τεθεῖ. Ἡ ἀνάλυση τῆς ἔννοιας τῆς νοητικῆς αὐτῆς ἐνότητος [146] κατὰ τὸν ἀναδιπλασιασμό τῆς μᾶς παρουσιάζει τὴν κίνηση τοῦ ἀναγνωρίζειν.

Κατὰ τὴν αὐτοσυνειδησία ὑπάρχει ἄλλη αὐτοσυνειδησία, ἔχει ὅγι ἐκτὸς ἑαυτῆς. Αὐτὸ ἔχει τὴν διττὴν σημασία δι. πρώτον, ἔχασε τὸν ἑαυτο τῆς, ἀφοῦ βρίσκει ἑαυτὴν ὡς ἄλλο ὄν (Wesen). δευτέρον, ἔχει ἔτσι ἀναφέρεται τὸ ἄλλο, διότι δὲν βλέπει οὔτε τὸ ἄλλο ὡς ὄν (Wesen) ἄλλα τὸν ἑαυτο τῆς σὸ ἄλλο.

Ἡ ἴδια πρέπει νὰ ἄρει αὐτὴ τὴν δική τῆς ἑτερότητα, αὐτὴ εἶναι ἄρση τῆς πρώτης ἀμφισχημίας καὶ ἄρα τὴ ἴδιο μια δευτέρη ἀμφισχημία. πρώτον, ἡ αὐτοσυνειδησία πρέπει νὰ ἐπιδιώξει νὰ ἄρει τὸ ἄλλο αὐτοῦστατο ὄν (Wesen), προκειμένου νὰ γίνῃ βέβαιη γιὰ τὸν ἑαυτο τῆς ὡς τοῦ ὄντος (Wesen) δευτέρον ἐπιδιώκει ἔτσι νὰ ἄρει τὸν ἑαυτο τῆς, γιὰτὶ αὐτὸ τὸ ἄλλο εἶναι ἡ ἴδια.²

Αὐτὴ ἡ ἀμφισχημία ἄρση τῆς ἀμφισχημῆς ἑτεροτητας τῆς αὐτοσυνειδησίας εἶναι ἐξ ἴσου μια ἀμφισχημὴ ἐπιστροφή εἰς

1 Ἄλλη συντήρηση, «ἀμεσως ἡ ἄμεσα»

2 Σ. Ἐάν χώρος με δύο θεσεις, ἐγώ / ἄλλο ἡ ἔκφραση «ἐγώ ἐκτὸς αὐτοῦ» σημαίνει εἶπε ὅτι ἐγώ τὸ ἄλλο εἶπε ὅτι μὴκα στην θέση του. Ἡ ἄρσηση αὐτῶν σημαίνει, Αἶρω τὸν ἄλλο γιὰ νὰ μὴ παύω εἶμαι ὁ ἑαυτός μου ἡ αἶρω ἐμένα πού εἶμαι στην θέση τοῦ ἄλλου

αύτη. Κατα συνέπεια η κίνηση είναι διχως άλλο ή διπλή κινή-
ση άμφοτερον των αυτοσυνειδησιών. Καθε μια βλέπει την
άλλη να καμνει ό τι καμνει ή ίδια καθε μια καμνει ή ίδια ό τι
άπαιτεί από την άλλην και άρα καμνει κυλάς ό τι καμνει
μόνον [147] έφ' όσον ή άλλη καμνει τό ίδιο ή μονομερής
ένέργεια βάταν άνώφελη γιατί ό τι είναι να συμβεί μπορεί
να γίνει μόνον από τις δυο

Τό ενεργείν δεν είναι λοιπον άμφισμμο μόνον έφ' όσον
είναι μια ενέργεια τόσο έναντιον μου όσο και έναντιον του
άλλου, αλλά κι έφ' όσον είναι άδιαρρηκτως τόσο ή ενέργεια
του ενός όσο και του άλλου.

Σ' αυτή την κίνηση βλέπουμε να επαναλαμβάνεται, άλλα
μέσα στην συνειδηση ή διαδικασία που παρουσιασθηκε ως
παίγνιο των δυναμειών ⁴ Ό τι σ' εκείνο ύπηρχε κατ' έμās
ύπαρχει έδω κατ'ά ίδια τ'ά άρα 'Ό μέσος είναι ή αὐτοσυν-
ειδησια που αναλυεται στα άκρα: τό καθε άκρο είναι δέ αυτή
ή ανταλλαγή του καθορισμού του και άπόλυτη μεταβαση στο
άντιθετο ⁵ Καθό συνειδηση όμως τό καθενα βγαίνει μέν εκτός
έαυτού, άλλα στην εκτός έαυτού ύπαρξη του συγκρατείται
συνάμα μέσα του, ύπαρχει καθ' έαυτον, και τό εκτός έαυτού
του ύπάρχει κατ' αυτό 'Ισχυει κατ' αυτό ότι άμεσα ύπάρχει
και δέν ύπαρχει άλλη συνειδηση και επίσης ότι τόν έν λογω
άλλο ύπαρχει καθ' έαυτον μόνον εφ' όσον αυτόσυναφείται ως
ύπαρχον καθ' έαυτον και είναι καθ' έαυτον μόνο μέσα στού
άλλου την καθ' έαυτον ύπαρξη. Τό καθενα είναι για τό άλλο
ό μέσος δια του όποιου μεσολαβεί τόν έαυτό του και τόν
συνθέει συνδυαστικα με τόν έαυτό του και τό καθενα είναι
για τόν έαυτό του και για τό άλλο μιά άμεση όντοτητα που
ύπαρχει καθ' έαυτην και συνάμα ύπαρχει έτσι καθ' έαυτην
μόνο μέσω αυτής τής μεσολαβήσης ⁶ Αναγνωρίζονται ως
άλληλοσυναγνωρίζόμενα

4. Πλ. σ. [111 196] κ.ε.

5. Τα άκρα είναι οι δυο δυναμεις τωρα οι δυο συνειδησεις μεταξυ
των οποίων εμφανίζεται ή ανταλλαγή των καθορισμών. Είς αυτοσυνειδη-
σια ορίζεται αυτή ή σχέση των συνειδησεων. Στρέφονται πρὸς τόν έαυτό
τους μόνον όταν μετέχουν μίς τέτοιας σχέσης πρὸς άλλον.

6. Το παίγνιο των δυναμειών είναι ή φύλη μεσολαβήση διχως οντοπο-

Πρέπει να εξετασούμε τώρα αυτή την καθαρή έννοια του αναγνωρίζειν. τού αναδιπλασιασμού της αυτοσυνειδησίας μέσα στην ενότητά της όπως εμφανίζεται ή διαδικασία της κατα την αυτοσυνειδησία. Ἡ διαδικασία θα εκθεσεί πρώτα την ύψη της ἀνομοιότητος τῶν δύο, την έξοδο τοῦ μέσου στα ἄκρα πού ἀντιτίθενται ὡς ἄκρα και τὸ ἓνα μόνο αναγνωρίζεται τὸ ἄλλο μόνο αναγνωρίζει.⁷

Ἡ αυτοσυνειδησία εἶναι ἀρχικά ἀπλή καθ' ἑαυτὴν ὑπαρξή, ὁμοία με τὸν ἑαυτὸ της ἐπειδὴ αποκλείει ἐξω της ὅ τι ἄλλο [148] ἢ οὐσία και τὸ ἀπόλυτο ἀντικείμενο της εἶναι γι' αὐτὴν ἐγώ μ' αὐτὴν τὴν ἀμέσότητα, δηλαδὴ μ' αὐτὸ το εἶναι της [111] καθ' ἑαυτὸν ὑπαρξή της εἶναι δὲ ἓνα καθεκαστόν. Ὅτι ἄλλο ὑπάρχει κατ' αὐτὴν, ὑπάρχει ὡς ἐποικισῶδες ἀντικείμενο συμπλεγμένο με τὴν χαρακτὴρα τοῦ ἀρνητικοῦ. Τὸ ἄλλο εἶναι ὅμως ἐπίσης μία αυτοσυνειδησία ἓνα ἄτομο ἐμφανίζεται ἀπεναντι σ' ἓνα ἄτομο. Ἐμφανιζόμενα εἶναι ἄμεσα ὑπάρχουν τὸ ἓνα κατὰ τὸ ἄλλο με τὸν τρόπο κοινῶν ἀντικειμένων εἶναι αὐθυστάστα σχήματα, συνειδήσεις βυθισμένες στὸ εἶναι της ζωῆς –γιατὶ τὸ ὑπάρχον ἀντικείμενο ἔχει προσδιορισθεῖ ἐδῶ ὡς ζωή– πού δὲν ἔχουν ἀκόμη ἐπιτελεσεί ἢ μία πρὸς τὴν ἄλλη τὴν κίνησι της ἀπόλυτης ἀφαίρεσης τοῦ νὰ καταργήσουν καθε ἄμεσον εἶναι καὶ νὰ συνίστανται μόνο στὸ καθαρὰ ἀρνητικὸ εἶναι της ὁμοίας με τὸν ἑαυτὸ της συνείδησης, δηλαδὴ δὲν ἔχουν ἀκόμη ἐκτεθεῖ ἢ μία πρὸς τὴν ἄλλη ὡς καθαρὸ καθ' ἑαυτὸν εἶναι, πού θα πεί ὡς αὐτοσυνειδησία. Ἡ καθε μία εἶναι μεν βεβαίη γιὰ τὸν ἑαυτὸ της ὡλ' ὅχι γιὰ τὴν ἄλλη ὅπου καὶ δὲν ἀληθεύει ἀκόμη ἢ ἴδια βεβαιότητα της γιὰ τὸν ἑαυτὸ της γιατί θα ἀλήθευε μόνον ἂν ἢ ἴδια καθ' ἑαυτὴν ὑπαρξή της της εἶχε παρουσιασθεῖ ὡς αὐθυστάστατο ἀντικείμενο, ἢ, τὸ ἴδιο εἶναι ἂν τὸ ἀντικείμενο

ημενα ἄκρα. Καθε ἄκρο εἶναι ὅ τι εἶναι μόνο δια τοῦ ἄλλου (πρὸς προ-καλὸν-προκασινοῦμαι)· εἶναι καὶ ἐδῶ.

7. Ὅπως ἡ συνείδησις διακρίνει τις κατ' ἐμὰς ἐξ[ασο] σκευαίεις στιγ-μὲς τὴν μία ως οὐσία και τὴν ἄλλη τὸν ἄλλο καθορισμὸς της αναγνωρίσεως Πλὴν τὸ παρὸν των δυναμένων σημαίνει ἀκριβῶς πὺς ὅ τι ὀρίζεται ως συ-σώδες καὶ ὅ τι ὀρίζεται ως ἐποικισῶδες «ἀνταλλάσσονται» (α [116/88]).

είχε παρουσιασθεί ως αυτή ή καθαρή βεβαιότητα δι' εαυτόν.⁸ Τούτο όμως σύμφωνα με την έννοια του αναγνωρίζειν δεν είναι δυνατόν. Εξόν αν ό καθενας όπως ό άλλος κατ' αυτόν έτσι κι αυτός κατά τόν άλλον, επιτελεί αυτή την καθαρή άφαιρεση της καθ' έαυτην ύπαρξης στον έαυτό του με την οικεία ενεργεία του και ξανα δια της ενεργείας του άλλου

Τό να παρουσιασθείς ως ή αυτοσυνειδησιακή καθαρή άφαιρεση συνίσταται δέ στο να έμφανισθείς ως καθαρή άρνηση του αντικειμενώδους τρόπου σου να δείξεις ότι δεν είσαι δεμένος με μίαν όρισμένη ύπαρξη με την έν γένει καθεκαστοτητα της ύπαρξης,⁹ με την ζωή. Αύτη ή παρουσίαση είναι διπλή ενεργεία: ενεργεία του άλλου κι αυτενέργεια. Καθ' όσον είναι ενεργεία του άλλου καθέννας προσβλέπει λοιπόν στον θάνατο του άλλου. Έδώ υπάρχει όμως κι ή δεύτερη, ή αυτενέργεια: γιατί ή πρώτη περιολείει την ένθεση της ίδιας ζωής. Συνεπώς ή έναφορά των δύο αυτοσυνειδησιών [149] προσδιορίζεται έτσι, ώστε αυτεπιβεβαιώνονται και αλληλεπιβεβαιώνονται.¹⁰ δια του άγώνα ζωής και θανάτου – Πρέπει να μπουόν σ' αυτό τόν άγώνα, γιατί πρέπει να επαληθεύσαι.¹¹ στον άλλο και τόν έαυτό τους την βεβαιότητά τους για τόν έαυτό τους, ότι υπάρχουν καθ' έαυτές. Μονάχα ή ένθεση της ζωής είναι δέ δοκιμασία επαλήθευσης¹² της έλευθερίας του ότι για την αυτοσυνειδησία ή ούσία δεν είναι τό είναι: ό άμεσος τρόπος εμφάνισής της, τό βυθισμά της στην εξάπλωση της ζωής, ότι αντίθέτως δεν υπάρχει τιποτα σ' αυτήν που να μην είναι εξαφανιζόμενη στιγμή κατά την ίδια: ότι αυτή είναι μόνο καθαρό καθ' έαυτόν είναι. Το άτομο που δεν έχει διακινδυνεύσει την ζωή του θ' αναγνωρισθεί καλλιστα ως πρόσωπο: άλλα δεν έχει επιτυχει την αλήθεια αυτής

⁸ Σύμφωνα με την παραπάνω ανάλυση η βεβαιότητα μου ότι είμαι ενα εγω μπορεί να επαληθευθεί μόνον έν όψει ενός άλλου που να είμαι ενίοι τοι να είμαι ενα εγω

⁹ Άλλη αναγκωσι «καθόλου δεμένος με την καθεκαστοτητα της υπαρχής»

¹⁰ Εκείθεν, κυριολ «επαληθεω»

¹¹ Zur Wahrheit erheben να υψώσαι μετρι την αληθεα να μεταρσιωσαι σε αλήθεια

¹² Bewahrt wird επιβεβαιώνεται

τῆς ἀναγνώρισης του ὡς αὐτοδυναμῆς αὐτοσυνειδησίας Ὅπως ἀκριβῶς το καθένα ἐκθετεῖ τὴν ζωὴν του, πρέπει καὶ νὰ προσβλέπει στὸν θάνατο τοῦ ἄλλου· γιατί τὸ ἄλλο δὲν ἀφίζει γι' αὐτὸ παραπάνω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του· ἡ οὐσία του τοῦ πα- ρουσιάζεται ὡς ἄλλο τὸ ἴδιο τελεῖ ἐκτὸς ἑαυτοῦ· πρέπει νὰ ἀρεῖ τὴν ἐκτὸς ἑαυτοῦ ὑπαρξὴν του [ἐνῶ] τὸ ἄλλο εἶναι μιὰ συνειδητὴ πολλαπλῶς δέσμια [112] καὶ ὄντως, [τὸ καθένα] πρέπει¹³ νὰ ἐποπτεύσει τὴν ἐτερότητα του ὡς καθαρό καθ' ἑαυτὸν εἶναι, δηλαδὴ ὡς ἀπολυτὴ ἀρνήση.

Ὅμως αὕτη ἡ δοκιμασία ἐπαλήθευσης δια τοῦ θανάτου ἀναφέρει τόσο τὴν ἀλήθεια ποῦ θὰ ἀπέρκε ἀπὸ αὐτὴν ὅσο συν- ἐπῶς καὶ τὴν βεβαιότητα δι' ἑαυτὸν ἐν γενεῖ· γιατί ὅπως ἡ ζωὴ εἶναι ἡ φυσικὴ θεσὶ τῆς συνειδητῆς, αὐθυποστεισὴ χωρὶς ἀπό- λυτὴ ἀρνητικότητα, ὁ θάνατος εἶναι ἡ φυσικὴ ἀρνήση τῆς.¹⁴ ἀρνήση χωρὶς αὐθυπόστειση, ἄρα στερούμενη ἀνάμνη τῆς ἀπαιτουμένης σημασίας τοῦ ἀναγνωρίζειν. Διὰ τοῦ θανάτου προσέκυψε μὲν ἡ βεβαιότητα ὅτι διακινδυνεύσαν καὶ οἱ δύο τὴν ζωὴν τοὺς καὶ τὴν περφορονήσαν στὸν ἑαυτὸν τοὺς καὶ στὸν ἄλλον· ἀλλὰ ὄχι κατὰ τοὺς ἴδιους ποῦ δοκιμάσθηκαν στὸν ἀγῶνα. Αἰροῦν τὴν συνειδητὴν τοὺς ποῦναι τεθειμένη μέσα σ' αὐτὴ τὴν ξενὴ ὄντοτητα.¹⁵ τὴν φυσικὴ ὑπαρξὴ, δηλαδὴ αἰροῦν τὸν ἑαυτὸν τοὺς καὶ αἰροῦνται ὡς τὰ ἄκρα ποῦ θέλουν νὰ ὑπαρ- χουν καθ' αὐτὰ.¹⁶ Ἀλλ' ἔτσι ἐξαφανίζεται ἀπ' τὸ παίγριο τῆς ἐναλλαγῆς ἡ οὐσιώδης στιγμή [150] ἡ ἀνάλυση σὲ ἄκρα ἀντί- θετων καθορισμῶν· ὁ δὲ μέσος καταρρέει σὲ μιὰ νεκρὴ ἐνότη- τα¹⁷ ἀναλυομένη σὲ νεκρά ἄκρα ποῦ ὑπαρchoύν μόνο δὲν εἶναι

13 Ἄλλη ἀναγκαστὴς – τὸ ἄλλο εἶναι μιὰ συνειδητὴ πολλαπλῶς δε- σμια καὶ ὄντως [καὶ] πρέπει.

14 Θέση / ἀρνήση Position / Negation – ἢα παρακατω σ [338/244] [375/278].

15 Wesenheit ἄλλου «οὐσιώτητα»· ἢ «ὄντοτητα» ἀποθίδει ἄλλοῦ τὸ Wesen.

16 Ἐφ' ὅσον εἶμαι αὐτοσυνειδητὸς μόνο ἂν μετρω μίαν ὁρισμένην σχέσιν συνειδητῶν ἢ ἐξέλιξιν τοῦ ἄλλου εἶναι ἐφαρμεγμένη ἀπίστευτα νὰ εἶμαι αὐτοσυνειδητὸς μόνος μου.

17 Fallt zusammen. Σημειανεὶ καὶ συμπίπτει. Ὁ μέσος παύει νὰ δια- φερε ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν τοῦ διακριομένου στα ἄκρα νὰ εἶναι ζωντανός· εἶναι νεκρός· γιατί συμπίπτει μὲ τὸν ἑαυτὸν τοῦ.

αντίθετα και τα δυο δεν δίνουν και δεν παίρνουν πίσω αμοιβαία τόν έαυτο τους το ένα από το άλλο δια της συνειδήσης άλλα άφηνουν τὸ ένα τὸ άλλο ελευθερο¹⁸ με αδιαφορο μων τροπο, οὐν πραγματά. Ένεργεια τους είναι ἡ ἀφηρημένη ἀρνηση, ὅχι ἡ συνειδησιακή που αναγκεί ἔτσι ὥστε φυλάσσει και διατηρεῖ τὸ ἀνηρημένο¹⁹ κι ετσι ἐπιζει τῆς αναμεσης τῆς

Σ' αὐτῇ τὴν ἐμπειρία προκυπτει γιά τὴν αὐτοσυνειδησία ὅτι ἡ ζωὴ τῆς είναι τὸ ἴδιο οὐσιαστική με τὴν καθαρῇ αὐτοσυνειδησία. Στὴν ἄμεση αὐτοσυνειδησία τὸ ἀπλό ἐγώ είναι τὸ ἀπόλυτο ἀντικείμενο τὸ ὁποῖο κατ' ἐμάς ἡ αὐτὸ τοῦτο είναι ὥστόσο ἡ ἀπολυτὴ μεσολαβήση κι ἔχει τὴν ὀφισταμένη αὐτοδυναμία ὡς οὐσιαστική στιγμή. Ἡ διαλυση αὐτῆς τῆς ἀπλῆς ἐνότητας είναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης ἐμπειρίας αὐτῇ ἡ ἐμπειρία θέτει μία καθαρῇ αὐτοσυνειδησία και μία συνειδηση που, δὲν ὑπάρχει ἀμνῶς καθ' ἑαυτῇ, ἀλλὰ κατ' ἄλλη, που θα πεί ὡς ἀντικῇ συνειδηση, συνειδηση ὑπὸ τὸ σχῆμα τῆς πραγμότητας. Κι οἱ δυο στιγμές είναι οὐσιαστικές –δεδομενοι δὲ ὅτι είναι ἀρχικά ἀνόμοιες και ἀντίθετες και ἡ ἀνάκλασή τους μες στὴν ἐνότητα δὲν ἔχει ἀκόμη προκύψει, ὑπάρχουν ὡς δυο ἀντίθετα σχῆματα τῆς συνειδησης τὸ ἓνα ἡ αὐθυποστατή, γιὰ τὴν ὅποια ἡ οὐσία είναι νὰ ὑπάρχει καθ' ἑαυτὴν, τὸ ἄλλο ἡ μὴ αὐθυποστατή, γιὰ τὴν ὅποια οὐσία είναι ἡ ζωὴ, δηλαδὴ τὸ νὰ ὑπάρχει πρὸς ἄλλο ἢ μὲν ὁ κύριος ἢ δὲ ὁ δοῦλος.

18 Βλ. σ [149/109]

19 Ἡ δεύτερη ἔκδοση είναι ἡ ἀναμενη ἔκδοση (σ [74, 79-80/57, 61] βλ. σ [94/72]) που απαιτεῖ τὴν ᾤηση τοῦ ὅρου αὐθεντεῖ αναγκῶ αἰρω με τὴν ὡς ἀνω διττὴ σημασία « Ἀναγκῶ και τὸ ἀνηρημένο (τὸ ἰδεατὸ) είναι μία ἀπὸ τίς σημαντικότερες ἐννοιες τῆς φιλοσοφίας. Ἐνός θεμελιώδης προσδιορισμὸς που ἐπανερχεῖται ἀπολυτως παντοῦ τοῦ ὅπου τοῦ νόημα ἀρκεί να κατανοηθεῖ ἐπικριβῶς και ἰδως να διακριθεῖ ἀπὸ τὸ μὴδὲν – ὅ) τι αναγκάζεται δὲν γίνεται ὡς ἐκ τούτου μὴδὲν. Τὸ μὴδὲν είναι τὸ ἀμεσο [σὺ καμινὸ μας· ὁ θάνατος] κατ' ἀνηρημένο είναι ἀντιθέτως κατ' ἀμεσολαβμένο· είναι τὸ μὴ δν, ἀλλὰ ὡς ἀποτέλεσμα που προέκυψε ἀπὸ ἓνα εἶναι. Ἄρα ἔχει ἀντίθετὸν ἐαυτὸν τοῦ τὸν προσδιορισμὸν ἀπὸ τὸν ὅπου προέρχεται. Τὸ αὐθεντεῖ ἔχει στὴν γλώσσα τὸ διπλὸ νόημα πως σημαίνει: ὅ τι και τὸ φυλάσσει διατηρεῖ και συναμα ὅ τι και τὸ καταπακωθεῖ τέρμα [...] Κατ' εἶναι ἀνηρημένο μόνον ἐκ ὅσον εἰσῆλθε στὴν ἐνότητα με τὸ ἀντίθετό του» (ἱστογ. W 5, 113-114, GIV 21, 94-95)

Ὁ κυριός είναι ἡ καθ' ἑαυτὴν ὑπαρχουσα συνειδήση, ὅμως οχι πια μόνον ἡ ἔννοια τῆς, ἀλλὰ μιά καθ' ἑαυτὴν ὑπαρχουσα συνειδήση που μεσολαβεῖται με τὸν ἑαυτὸ τῆς ἀπὸ μίαν ἄλλη συνειδήση ἀκριβῶς ἀπὸ μία συνειδήση που τὸ ἔχει στὴν οὐσία τῆς να συνδεταὶ συνθετικά με καποιο αὐτοδυναμο εἶναι ἢ τὴν πραγμοτητα ἐν γενεῖ [113]. Ὁ κυριός σχετίζεται με τίς δυο στιγμές, μ' ἑνα *πραγμα* ὡς τετοιο, το ἀντικειμενο τῆς ἐπιθυμίας καὶ με τὴν συνειδήση γιὰ τὴν ὅποια ἡ πραγμο-τητα εἶναι [151] το οὐσιώδες εφ' ὅσον δὲ αὐτὸς ὄντας α ἡ ἔννοια τῆς αὐτοσυνειδήσεως εἶναι ἡ ἀμεση σχέση τοῦ καθ' ἑαυτον εἶναι ἀλλὰ ὑπάρχει στὸ ἐξῆς συναμα β ὡς μεσολα-βηση ἥτοι ὡς ἑνα καθ' ἑαυτὸν εἶναι ποῦ εἶναι καθ' ἑαυτὸν μόνο δια ἄλλου, σχετίζεται α ἀμεσα με τίς δυο στιγμές καὶ β ἑμμεσα με καθε μία δια τῆς ἄλλης. Ὁ κυριός σχετίζεται με τὸν δοῦλο ἑμμεσα δια τοῦ αὐτοδυναμου εἶναι· γιατί σ' αὐτὸ ἀκριβῶς δέθηκε ὁ δοῦλος αὐτὸ εἶναι ἡ ἀλυσίδα του ἀπὸ τὴν ὅποια δὲν μπορεσε νὰ καμε ἀφάρσση κατὰ τὸν ἀγῶνα κα ἀποδεχθηκε ἔτσι μὴ αὐθιγότατος δεχόμενος ὅτι ἔχει τὴν αὐτοδυναμία του στὴν πραγμότητα. Ὅμως ὁ κυριός εἶναι ἡ δυναμη ποῦ ἐξουσιάζει αὐτὸ τὸ εἶναι, γιατί κατὰ τὸν ἀγῶνα ἀπέδειξε ὅτι αὐτὸ ἔχει γι' αὐτὸν μόνο τὴν ἀξία κατὰ ἀρνητικῶν· ἐφ' ὅσον ἐξουσιάζει αὐτὸ, αὐτὸ δε τὸ εἶναι ἐξου-σιάζει τὸν ἄλλο, ὁ ἴδιος, σ' αὐτὸ τὴν συλλογισμό.²⁰ ἔχει τὴν ἄλλο ὑπο. Σχετίζεται ὁ κυριός ἐπίσης ἑμμεσα δια τοῦ δοῦ-λου με τὸ *πραγμα* ὄντας ἐν γενεῖ αὐτοσυνειδήση ὁ δοῦλος σχετίζεται καὶ ἀρνητικὰ με τὸ *πραγμα* καὶ τὸ αἶρει ἀλλὰ κατ' αὐτὸν εἶναι συναμα αὐτοδυναμο, ὅποτε δὲν μπορεῖ με τὴν ἀρνηση του νὰ τελειώνει μ' αὐτὸ ἐκμηθευόμενος το δηλαδὴ τὸ δουλεῖει μόνο. Ἦνα τὸν κυριο, ἀντιθέτα, *προιον* αὐτῆς τῆς μεσολαβήσεως εἶναι ἡ ἀμεση σχέση ὡς ἡ καθαρή ἀρνηση τοῦ πραγματος δηλαδὴ ἡ ἀπολαυση πετυχαίνει ὅ τι δὲν ἐπέτυχε ἡ ἐπιθυμία να τελειώνει με τὸ *πραγμα* καὶ νὰ ἱκανοποιηθεῖ με τὴν ἀπολαυση. Ἡ ἐπιθυμία δὲν το πετυχαίνει αὐτὸ λόγω αὐτοδυναμίας τοῦ πραγματος ἀλλ' ὁ κυριός, ἔχοντας πα-

²⁰ Ἡ σχέση μεσολαβήσεως λογίζεται ὡς υπαρκτικός συλλογισμός ἐδὼ κυριός-εἶναι-δοῦλος μετὰ κυριός-δοῦλος-εἶναι

ρεμβάλει τον δούλο μεταξὺ τοῦ πραγματός καὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, συνδέεται συλλογιστικά ἐτσι μόνο μὲ τὴν μη αὐτοθυνα-μια τοῦ πραγματός καὶ τὸ ἀπολαμβάνει ἀμγῶς τὴν δὲ πλεονα τῆς αὐτοθυναμίας τὴν αφήνει στὸν δούλο ποὺ τὸ δουλεύει.

Μ' αὐτὲς τὶς δύο στιγμὲς προκύπτει κατὰ τὸν κυριο ἡ ἀναγνώριση τοῦ ἀπο μίαν ἄλλη συνειδηση· γιὰτι μεσα τοὺς ἡ τελευταία θέτει τὸν ἑαυτο τῆς ὡς ἐποικισωθὴ τὴν μίαν στὸ δουλεμα τοῦ πραγματός τὴν ἄλλη στὴν ἐξάρτησὴ ἀπὸ μίαν ὀρισμένη υπαμξὴ στὶς δύο ἀδυνατεὶ νὰ κυριεύσει το εἶναι καὶ νὰ πετυχε τὴν ἀπολύτῃ ἄρνηση. Ἐπαρχει λοιπὸν ἐδῶ ἐκείνη ἡ στιγμή τοῦ ἀναγνώριζειν, ὅτι [152] ἡ ἄλλη συνειδηση ἀναφεύται ὡς κατ' ἑαυτὴν υπαμξὴ καὶ ἐτσι καμνεί ἡ ἴδια ὁ τι καμνεί ἡ ἄλλη ἐναντίον τῆς. Ἐποῖς ὑπαρχει ἡ ἄλλη στιγμή, ὅτι αὐτὴ ἡ ἐνέργεια τῆς δευτερῆς εἶναι ἴδια ὡς ἐνέργεια τῆς πρώτης· γιὰτι ὁ τι καμνεί ὁ δούλος εἶναι στὴν πραγματικὸ-τητα ἐνέργεια τοῦ κυρίου· μόνο στὸν κυριο ἀνήκει τὸ ὑπάρ-χειν κατ' ἑαυτὸν ἡ οὐσία· αὐτὸς εἶναι ἡ καθαρή ἀρνητικὴ δι-ναμὴ γιὰ τὴν ὅποια τὸ πράγμα δὲν εἶναι τίποτα, ὁπότε εἶναι τὸ καθαρὸ οὐσιώδες ἐνέργειν ὁ αὐτὴ τὴν ἀναφορα· ἐνῶ ὁ δούλος εἶναι ἑνα ἐνέργειν ὄχι καθαρὸ ἀλλ' ἐποικισωδές. Πλὴν γιὰ τὴν κυριολεκτικὴ ἀναγνώριση λείπει ἡ στιγμή σύμφωνα με τὴν ὅποια ὁ τι ὁ κυριος καμνεί ἐναντίον τοῦ ἄλλου, τὸ κά-μνει καὶ ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ καὶ ὁ τι ὁ δούλος ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ, τὸ καμνεί καὶ ἐναντίον τοῦ ἄλλου. Ἐτσι θημι-σουργήθηκε ἑνα μονομερές καὶ ἄνισο²¹ ἀναγνώριζειν

[114] Ἡ ἐπισημασμένη ἀντισυνειδηση εἶναι ἐδῶ κατὰ τὴν κυριο τὸ ἀντικείμενο ποὺ ἀποτελεῖ τὴν ἀλήθεια τῆς βεβαι-ότητας τοῦ γιὰ τὸν ἑαυτο τοῦ ²² Ἀλλ' εἶναι ἐμφανές πως αὐτὸ τὸ ἀντικείμενο δὲν ἀντιστοιχεῖ στὴν ἐννοια τοῦ, πως ἀντιθετα ἐκεῖ ὅπου ὁ κυριος ἔχει πραγματωθεῖ, ἐκεῖ τοῦχε μᾶλλον προκύψει κατὰ τελειως διαφορετικὸ ἀπὸ μίαν αὐθυ-πόστατη συνειδηση. Κατ' αὐτὸν τετοια συνειδηση δὲν ὑπαρ-

²¹ Ἡ «ἀνισομερία» (ungleiches)

²² Κυριαρχώντας τὸν δούλο ὁ κυριος εἰδεύε ὅτι ἡ βεβαιότητα τοῦ δι-εαυτοῦ ἀλήθειαι

χει, όσο μάλλον μια μη αὐθυπόστατη, ὅποτε δεν εἶναι βεβαίως ἂν ἡ ἀλήθεια εἶναι τὸ *ὑπαρχειν καθ' ἑαυτον*, ἀλλὰ ἀλήθεια του εἶναι πολλῶ μάλλον ἡ ἐπουσιωδὴς συνείδηση καὶ ἡ ἐπουσιωδὴς ἐνέργεια τῆς

Ἡ ἀλήθεια τῆς αὐθυπόστατης συνείδησης εἶναι συνεπῶς ἡ ὑποτέλῃς συνείδηση. Ἡ τελευταία ἐμφανίζεται μὲν πρῶτα μόνον ἐκτος ἑαυτῆς καὶ ὄχι ὡς ἡ ἀλήθεια τῆς αὐτοσυνείδησιας. Ἄλλ' ὅπως ἡ κυριαρχία ἐδείξε ὅτι ἡ οὐσία τῆς εἶναι τὸ ἀναστροφὸ τοῦ τί θελεῖ νῆναι, ἔτσι καὶ ἡ ὑποτελέχεια κατὰ τὴν ἐπιτέλεση τῆς σιγουριά θὰ γίνῃ τὸ ἐναντιοῦ τοῦ τι εἶναι ἀμε-
σα ὡς συνείδηση ἀπωθήμενη στὸν ἑαυτο τῆς θὰ μπεῖ μέσα τῆς καὶ θ' ἀντιστραφεῖ σὲ ἀληθινὴ αὐθυπόσταση.

Εἶπαμε τι εἶναι ἡ ὑποτελέχεια μόνον μέσα στὴν ἀναφορὰ τῆς κυριαρχίας. Ἡ ἴδια εἶναι ὅμως αὐτοσυνείδησία καὶ περ-
επὶ ταῦτα νὰ ἐξετάσουμε τι εἶναι κατὰ τοῦτο στὸν καὶ κατὰ τὸν ἑαυτο τῆς. Κατ' ἀρχάς ὁ κυριεὶς εἶναι κατὰ τὴν ὑποτέ-
λεια ἡ οὐσία. Ἄρα [153] ἡ αὐθυπόστατη καθ' ἑαυτὴν ὑπάρ-
χουσα συνείδηση εἶναι γιὰ τὴν ὑποτελέχεια ἡ ἀλήθεια, πού
ὡστόσο, ΚΑΤ' ΑἴΤΗΝ, δεν εἶναι ἀκόμη σὲ αὐτὴν.²³ Μόνο πού
αὐτὴ τὴν ἀλήθεια τῆς καθαρῆς ἀρνητικότητας καὶ τοῦ καθ'
ἑαυτὸν εἶναι τὴν ἔχει ὄντως στὸν ἑαυτο τῆς γιὰτὶ εἶχε στὸν
ἑαυτο τῆς τὴν ἐμπειρία αὐτῆς τῆς οὐσίας. Πράγματι, αὐτὴ ἡ
συνείδηση δεν πρόμαξε γιὰ τὸ ταδε ἢ τὸ δεῖνα οὔτε τὴν ταδε
ἢ τὴν δεῖνα στιγμή ἀλλὰ γιὰ διόκληρη τὴν οὐσία τῆς γιὰτὶ
αἰσθανθῆκε τὸν φόβο τοῦ θανάτου, τοῦ ἀπόλυτου κυρίου.²⁴
Ἔτσι διαλύθηκε ἐσωτερικά, ἔτρεψε στὸν ἑαυτο τῆς ὅλο-
σχεμῶς καὶ ὡς ἡ ἡμεῖς μέσῃ τῆς, κλυνώθηκε. Ἡ καθολικὴ
καθολικὴ κίνηση αὐτῆς, ἡ ἀπόλυτη ρευστοποίηση καθὲς ὑπό-
στασης εἶναι, ὡστόσο, ἡ ἀπλή οὐσία τῆς αὐτοσυνείδησιας ἡ
ἀπόλυτη ἀρνητικότητα, το καθαρὸ καθ' ἑαυτὸν εἶναι, πού
ἄρα ὑπάρχει σὲ αὐτὴ τὴν συνείδηση. Αὐτὴ ἡ στιγμή τοῦ κα-
θαροῦ καθ' ἑαυτὸν εἶναι ὑπάρχει ἐπίσης κατ' αὐτὴν, γιὰτὶ
στὸν κυριο εἶναι ἀντικείμενόν τῆς γι' αὐτὴ τὴν ἴδια. Ἡ ἴδια

23 Ἡ ὑποτελὴς συνείδηση ἔχει ἤδη ἐλευθερωθεῖ ἀλλὰ δεν τὸ ξέρει. Εἶναι ἐλευθερὴ στὸν ἑαυτο τῆς ἀλλὰ δεν εἶναι κατὰ τὸν ἑαυτο τῆς «ἐλευ-
θερὴ στὸν ἑαυτο τῆς».

24 Βλ. παρακείμεν σ [335/246] [438/321]

ἐπιπλέον δὲν εἶναι μόνον αὐτὴ ἡ καθολικὴ διαλυσις γενικά ὑπηρετώντας τὴν ἐπιτελεῖ ἐνέργεια ἐτοι ἀναιρεῖ ὡς πρὸς ὅλες τὶς καθεκάστες στιγμὲς τὴν προσήλωσιν τῆς στὴν φυσικὴ ὑπαρξὴ καὶ τὴν ἀποβάλλει μὲ τὴν ἐργασία.

Πλὴν τὸ αἶσθημα τῆς ἀπολυτῆς ἐξουσίας (Macht) γενικά καὶ στα καθέκαστα τῆς δουλείας εἶναι μόνον ἡ διαλυσις στὸν ἑαυτοῦ τῆς καὶ ὅσο κι ἂν ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου.²⁵ Ἐδῶ ἡ συνειδήσις ὑπαρχει κατὰ τὸν ἑαυτοῦ τῆς χωρὶς νᾶναι τὸ καθ' ἑαυτὸν εἶναι. Διὰ τῆς ἐργασίας ἐρχεται ὁμως στὸν ἑαυτοῦ τῆς.²⁶ Μεσα στὴν στιγμὴ τῆς ὑπηρετικῆς συνειδήσεως ποὺ ἀντιστοιχεῖ στὴν ἐπιθυμία στὴν συνειδήσις τοῦ κυρίου φανηκε βέβαια ἡ πλευρὰ τῆς ἐπουσιώδους σχέσεως πρὸς τὸ πρᾶγμα ν' ἀνήκει στὴν πρῶτη, θεοῦ ἔδῶ τὸ πρᾶγμα διατηρεῖ τὴν αὐτοδυναμία του. Ἡ ἐπιθυμία κρέττειται γιὰ λόγου τῆς τὸ καθαρό [115] ἀρνούμαι καὶ ἔρα τὴν ἀμύγη αὐτοσυναισθήσεως.²⁷ Ἡ ἱκανοποίησις αὐτὴ εἶναι ὁμως ἐταί καὶ αὐτὴ μόνον μία ἐξαφανισ, γιὰτὶ τῆς λείπει ἡ ἀντικειμενικὴ πλευρά, δηλαδὴ ἡ ὑπόστασις. Ἀντίθετα ἡ ἐργασία εἶναι ἀναχαιτισμένη ἐπιθυμία, συγκατατμμένη ἐξαφάνισ, δηλαδὴ διάπλασις.²⁸ Ἡ ἀρνητικὴ σχέση πρὸς τὸ ἀντικείμενο γίνεται ἡ μορφή τοῦ ἴδιου, καὶ κατὰ τὸ [154] μόνιμο ἐπειδὴ ἀκριβῶς τὸ ἀντικείμενο ἔχει αὐτοδυναμία γιὰ τὸν ἐργαζόμενο. Αὐτὸς ὁ ἀρνητικὸς μεσος²⁹ ἡ μορφοποιητικὴ ἐνέργεια, εἶναι συνάμα τὸ καθέκαστον, ἥτοι τὸ καθαρό καθ' ἑαυτὸν εἶναι τῆς συνειδήσεως, τὸ

²⁵ Ψαλμοὶ Π' 10 ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου. Παροιμίαι: Α' 7 Ἀρχὴ σοφίας φόβος θεοῦ. Νηρημηνιὰ τῆς Εὐλ. Ἡ ἐκκλησία λαλοῦναι κατὰ τὸν Ο' στ' Α' Babil. Ἀποστολικὴ Δίκασις τῆς ἑλλάδος. Ἀθῆναι 1981 (επιστολὴ τοῦ Württembergische Bibelanstalt-Deutsche Bibelgesellschaft Στουτγάρδη 1935) οὔτοι εἰδικὰ οἱ Ψαλμοὶ ἔχουν ἀναδιαταχθεῖ.

²⁶ Ἡ ὑπόκειν προτιθεταί τὴν ἀπελευθερώσιν ἀπὸ τα δεδομένα περικυκλωμένα ὁμως ἡ ἴδια βέβαια δὲν εἶναι ἡ ἀπελευθερώσις. Μόνον ἡ ἐργασία ἐλευθερώνει. Ὑπακούοντας ὑπαρχω κατ' ἐμέ ὅλλα με τὴν ἐργασία μοὺ παρουσιάζονται ἔξω μου καὶ γινώμαι καθ' ἑαυτὴν καὶ καθ' αὐτὸ ὑπαρχ' ἐξ' ἐθρ. ἐπαληθεύω ὅντως τὴν βεβαιότητά μου γιὰ τὸν ἑαυτοῦ μου.

²⁷ Selbstverlebi. Ὑπάρκει καὶ αὐτεστῆσις.

²⁸ Μετὰ τὴν διττὴν σημασίαν τῆς διαμόρφωσης τοῦ ἀντικειμένου καὶ τῆς παιδείας τοῦ ὑποκειμένου: sie bildet.

²⁹ Ο' «ἀρνητικὸς μέσος» εἶναι ἡ παραπάνω «ἀρνητικὴ σχέση πρὸς τὸ ἀντικείμενο».

ὁποῖο τώρα μέ τήν ἐργασία βγαίνει ἔξω τῆς στή στοιχεῖο τοῦ μονόμενου ἢ ἐργαζόμενη συνειδήση κατάληγει λοιπὸν ἔτσι στὸ να εὑοπτέει τὸ αὐτοδιδύμαο εἶναι ὡς τὸν ἑαυτο τῆς ³⁰

Ἡ μορφοποίηση δὲν ἔχει ὡστόσο μόνο τὴν θετικὴ αὐτὴ σημασία πὼς ὅταν ἡ ὑπερητικὴ συνειδήση μορφοποιεῖ καθι-σταται γιὰ τὸν ἑαυτο τῆς ὅν ὡς καθαρό καθ' ἑαυτὸν εἶναι ἔχει καὶ τὴν σημασία τοῦ φόβου πὼς εἶναι ἀρητικὴ ἑναντι τῆς πρῶτης στιγμῆς τῆς Γιατί κατὰ τὴν διάπλαση τοῦ πραγ-ματός τῆς γίνεται ἀντικειμενο ἡ δικὴ τῆς ἀρητικότητα. ἡ καθ' ἑαυτὴν ὑπαρξὴ τῆς μόνο γιατί ἡ ἴδια ἀναίρει τὴν ἀντι-θετὴ ὑπαρχούσα μορφή Ἀλλὰ τοῦτο τὸ ἀντικειμενώδες ἀρητικὸ εἶναι ἀκριβῶς ἡ ξενὴ ὄντότητα μπροστά στὴν ὁποία ἔτρεμε. Ἦωρα ὅμως καταστρέφει αὐτὸ τὸ ξένο ἀρητι-κὸ θέτει τὸν ἑαυτο τῆς ὡς καὶ ἀρητικὸ μέσα στὸ στοιχεῖο τῆς μονωτικότητας, κι ἔτσι γίνεται κατὰ τὸν ἑαυτο τῆς κατὰ πὼς ὑπάρχει κατὰ τὸν ἑαυτο του ³¹ Ὡς κύριος ἡ καθ' ἑαυτὴν ὑπαρξὴ εἶναι γι' αὐτὴν κατὰ ἄλλο, δηλαδὴ ὑπάρχει μόνο κατ' αὐτὴν μέ τὸν φόβο, τὸ καθ' ἑαυτὸν εἶναι ὑπάρχει στὴν ἴδια: μέ τὴν διάπλαση τὸ καθ' ἑαυτὸν εἶναι γίνεται κατ' αὐτὴν δι-κο τῆς ὁπότε ἀποκτὰ συνειδήση τοῦ ὅτι ἡ ἴδια ὑπάρχει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν Ἡ μορφή, ἐπειδὴ τίθεται ἔξω, δὲν γίνεται γι' αὐτὴν κατὰ ἄλλο ἀπὸ τὴν ἴδια γιατί ἡ μορφή εἶναι ἴσα ἴσα τὸ δικὸ τῆς καθ' ἑαυτὸν εἶναι, τὸ ὁποῖο ἔτσι γίνεται γι' αὐτὴν ἢ ἀληθεία Ἀρα λόγῳ αὐτῆς τῆς ἐπανειρέσης τοῦ ἑαυτοῦ τῆς ἀπὸ τὸν ἑαυτο τῆς ἡ ὑπερητικὴ συνειδήση γίνεται ἴδια αἰσθη-ση ἀκριβῶς στὴν ἐργασία ὅπου φαινόταν να εἶναι μόνο ξένη αἰσθηση ³² – Ἀναγκαιὸς γι' αὐτὴ τὴν ἀνάγκη εἶναι καὶ αὐτὸς διὰ στιγμῆς τοῦ φόβου καὶ τῆς δουλειῆς ἐν γενεῖ, ἀλλὰ καὶ τῆς διαπλάσης καὶ οἱ δύο συνάμα μέ καθολικὸ τρόπο Διχῶς τὴν πειθαρχία τῆς ὑπερησίας καὶ τῆς ὑπακοῆς ὁ φόβος ἐμμενι στὸ τυπικὸ καὶ δὲν ἀπλώνεται στὴν συνειδήτῃ ἐνεργὸ

³⁰ Πρβλ. α [514] (177)

³¹ Ἀλλὴ ἀνάγκη «γίνεται κατὰ τὸν ἑαυτο τῆς κατὰ πὼς ὑπάρχει κατὰ τὸν ἑαυτο του»

³² Ἡ «ἴδια ἡσῃμα» εἰσὶν ὅτι ἡσῃμα ἡσῃμα καὶ καὶ ἀνασῃμα καὶ καὶ «ξένο» ἡσῃμα ὅτι

πραγματικότητα της ύπαρξης. Χωρίς την διάπλαση ό φόβος παραμένει εσωτερικός και βουβός κι η συνείδηση δεν υπάρχει κατά τον εαυτό της.⁴³ Αν η συνείδηση μορφοποιεί δοχώς τον πρώτο απόλυτο φόβο είναι μόνο ματαιόδοξη ίδια αίσθηση γιατί η μορφή της, ήτοι η αρνητικότητα της, δεν είναι η αρνητικότητα αυτή τουτη [155] όποτε η μορφοποίηση της δεν μπορεί να της χορηγήσει την συνείδηση του εαυτού της ως της ούσιας. Αν δεν δοκιμάσε τον απόλυτο φόβο αλλά πήρε μόνο μια τρομαρά, η αρνητική ούσια έμεινε κατι έξωτερο γι' αυτήν, δεν μεταδόθηκε όλοσχερώς στην όρισταμενη ούσία της. Έφ' όσον δεν έχουν γίνει έπισηράλή όλα όσα γεμίζουν την φυσική συνείδηση της, ανήκει αυτή τούτη ακόμη σ' ένα όρισμένο είναι ή ίδια αίσθηση είναι πείσιμα.⁴⁴ μια έλευθερία ακόμη καθήλωμενη [116] έντεος της δουλείας. Όπως η καθαρή μορφή δεν μπορεί να γίνει η ούσία γιά την συνείδηση, ούτε μπορεί ίδιόμής ως έξάπλωση έπ' του καθέκαστου να είναι καθολική διάπλαση, απόλυτη Ένοια, αλλά είναι μια έπιδεξιότητα που έχει έξουσια μόνον έπανω σέ μερικά, όχι έπάνω στην καθολική έξουσία (Macht) μήτε σ' όλο τó άντικειμενικό όν (Wesen).

43. Η συνείδηση ύπαρχει κατά τον έαυτό της μόνον όταν έξωτερεκεται: επαλήθευει την βεβαιότητα της, μαθαίνει ότι είναι· αλλά και τι είναι. Αυτή η κίνηση αυτόνομοαυτομής είναι χαρακτηριστική της πιατής (βλ. σ [178/204]).

44. Ίδια αίσθηση ειχene Sinn πείσιμα Eigensinn. – Πρβλ. σ [344/252] όπου η γυναικα είναι στην θέση του δούλου και ό άνδρας στού κυρίου.